

O životě společenském.

"Život nás Čechů v této zemi je velmi rozdílný od českého, ve staré vlasti." Tak slyšíme stále volati ty, kteří přistáli na této půdě, ať již z těch neb oněch příčin. A každý takový přistěhovalý krajan nemá pro nic jiného smyslu než pro hanobení poměrů země, v které pomýšlí zbudovati svou existenci. Jest sice pravda, že evropské poměry společenské jsou daleko lepší než americké, avšak tomu nelze se diviti, neboť Amerika, která teprve vyzouvá se ze stěžíčků anglického puritství, nemůže soutěžit s vytištěnými názory společenskými v Evropě. Mladá poměrně Amerika nezná rafinovanost společenského života evropského, a vyskytuje-li se u tam nějaká "evropská manýra", jest pouze výminka mezi pravidlem, že život Američana jest mnohem mravnější než Evropana.

Jest otázka, zdali ten společenský život v Evropě jest skutečně tak závidění hodný, aby každý přistěhovalc litoval svého kroku ku vstěhování se do této "divoké" Ameriky? Je stanoviska mravněho vzato, že zdejší společenský život jest pozadu za evropským.

Evropský obyvatel není nikterak inteligentnějším amerického, avšak má tu výhodu, že rafinovanost dovede využívatku ku svému požitku, nehledě na mravní zásady, kdežto Američan prvne ve společnosti hledí na slušný průběh záležitosti, ať již té neb oné. To, co považuje Evropan za společenskou vědu využívatku ku svému požitku, nehledě na mravní zásady, kdežto Američan prvne ve společnosti hledí na slušný průběh záležitosti, ať již té neb oné. To, co považuje Evropan za společenskou vědu využívatku ku svému požitku, nehledě na mravní zásady, kdežto Američan prvne ve společnosti hledí na slušný průběh záležitosti, ať již té neb oné.

Hromadnou výrobu medoviny dal by se však dojísta nemalý podnět ku vydatnějšímu včelaření, nyní značně zanedbávanému. A nikterak nepřepínáme, pravice, že nedostatečným včelařením ztrácíme na zahradách, sadech a jetelech co rok několik milionů zlatých, jež by rolníci prostřednictvím větší výroby mohli za hotové peníze vyměnit.

V jiné nádobě vaří se současně po stejnou dobu hrst chmelu asi v 1 kvartu vody. Tou měrou, jakou se tato voda vyařuje, doplňuje se z kotle vodou medovou, potom slijí se obě směsi a nechají se ještě povafiti. Na konec naplníme touto tekutinou čistě připravený soudek, jež do sklepa dáme a nahoře jen mírně přikryjeme. Záhy tu medovina začne kysati, načez se po 4—6 týdnech čistým plátnem procedí do jiného sudu. Tak učiní se ve stejných obdobích třikráte po sobě, při čemž se vždy sud musí ze záoby doplniti, neboť jest nezbytnou podmínkou dobré medoviny, aby sud byl vždy plný. Z té příčiny naplníme již při várci několik láhví medovinou, které pak k dolévání sudův upotřebíme.

Po třetím stáčení můžeme medovinu kofeniti. Brává se k tomu špetka febfíčku, špetka květu a a závoru. Kofení toto, na hrubo roztlučené, dává se do čistého váčku, jenž se do medoviny zavěsí, načez se sud pevně uzátkuje. Cím déle tuto medovinu necháme ležeti, tím lepší se stává. Již po roce jest nápojem výborným.

Uleželá medovina podobá se starému vínu madeirskému nebo starému koňaku; čím je pak starší, tím silnější se stává. Hromadnou výrobu medoviny dal by se však dojísta nemalý podnět ku vydatnějšímu včelaření, nyní značně zanedbávanému. A nikterak nepřepínáme, pravice, že nedostatečným včelařením ztrácíme na zahradách, sadech a jetelech co rok několik milionů zlatých, jež by rolníci prostřednictvím větší výroby mohli za hotové peníze vyměnit.

Uleželá medovina podobá se starému vínu madeirskému nebo starému koňaku; čím je pak starší, tím silnější se stává. Hromadnou výrobu medoviny dal by se však dojísta nemalý podnět ku vydatnějšímu včelaření, nyní značně zanedbávanému. A nikterak nepřepínáme, pravice, že nedostatečným včelařením ztrácíme na zahradách, sadech a jetelech co rok několik milionů zlatých, jež by rolníci prostřednictvím větší výroby mohli za hotové peníze vyměnit.

Uleželá medovina podobá se starému vínu madeirskému nebo starému koňaku; čím je pak starší, tím silnější se stává. Hromadnou výrobu medoviny dal by se však dojísta nemalý podnět ku vydatnějšímu včelaření, nyní značně zanedbávanému. A nikterak nepřepínáme, pravice, že nedostatečným včelařením ztrácíme na zahradách, sadech a jetelech co rok několik milionů zlatých, jež by rolníci prostřednictvím větší výroby mohli za hotové peníze vyměnit.

Tělo lidské.

V národním museu ve Washingtonu nalézá se mezi jinými znamenitostmi počet láhví, které lučební součástky člověka, vážícího 154 liber, snadno pochopitelně ukazují. Největší láhev obsahuje vodu — 94 liber. V jiných nalézá se 3 libry bílků, 10 lb. křídla, 34 1/2 lb. tuků, 8 1/2 lb. fosforečnanu vápenatého, 10 lb. uhličitanu vápenatého, 3 unce cukru a škrobu, 7 unce fluoridu vápenatého, 6 unce fosforitanu hořečnatého a něco málo obyčejné kuchyňské soli.

V těle lidském nalézá se 150 rozličných kostí, které činí celkem 1 pětinu celé tělesné váhy. Svalů počítá se asi 500. Hlavní střevo, vyplňující větší část břichní dutiny, má 5—6 násobnou délku výšky těla. Krev váží u dorostlého 11—13 lb. či i třináctinu váhy těla a průměrná její teplota obnáší 37—37 1/2 st. C. Srdece udeří za minutu 60—80krát, za hodinu 4200krát, do roka 36,772,000krát. Každý úderem uvede se v oběh 1 1/2 unce krve, za hodinu na 265 lb. Oběh krve celým tělem trvá 3 minuty, myslíme-li si srdce jakožto východiště. Jsou-li plíce zdravé, obsahují na 5 lb. vzduchu.

Nejrychleji roste člověk v prvním roce svého věku; přibude ho v době té až 22 cm. Až do stáří 11 let jest vzrůst nepatrnější. Od 5. do 16. roku obnáší průměrný výška 5 cm. Do 18. roku vyrostle člověk jen asi o 1/2 cm. a 18. do 20. skoro 3 cm. S 25. rokem vzrůst z pravidla přestává. O prostřední velikosti lidí v rozličných zemích Evropy shledány následující číslíce: Největšími lidmi jsou Angličané; dosahují průměrné výšky 1 m. 74 cm., a nepočítá-li se dělnictvo, vypadá průměrná výška 1 m. 70 cm.; tutež výšku mají Norvéžané, Dánové, Holanďané a severní Němci; Švýcaři, Rusové, Poláci a Čechoslované maj 1'66 m. Francouz jest obyčejně menší; nejmenší ze všech národů evropských jsou však Vlašši a Španělové; jich prostřední velikost obnáší sotva 1'60 m.

Délka těla lidského mění se denně. Největší rozdíl činí 4 centimetry. Páteř skládá se z 24 obratlů, mezi jejichž jádra vloženy jsou pružné kotočce (destičky) chrupavčité. Držíme-li tělo vzpřímenou, tlakem váhy a trupu stáje na páteř působícím, jsou kotočkové stlačeny, a to tak, že bývají tím více stlačeny, čím déle tělo jest vzpřímenou. Za klidného těla, v poloze vodorovné, tudíž za nočního odpočinku, rozdíl vzniklý se zase vyrovná.

Kyslíkaté nápoje.

Když slavný anglický lučebník Josef Priestley roku 1774 nalezl kyslík, do té doby neznámý, tušil již tehdy budoucí jeho užítí mnohostranné. Nadšen zajímavými vlastnostmi kyslíku napsal tehdy: "Kdo může tvrditi, že se tento čistý plyn nestane v budoucnosti předmětem užitečným i zábavným?" — A již r. 1777 Igenhouz v Rotterdamě seznal, že vdechováním kyslíku stal se čilejším, že se mu zvýšila chuť k jídlu a že mu přibýlo spánku. Mozzo pak roku 1784 provedl tytéž pokusy před královskou společností v Turíně.

Od té doby zmocnili se lékaři kyslíku, jakožto důležitého léku při nemocech plicních a později v něm seznali též výborný prostředek proti huilobě, prostředek antiseptický. Zejména doporučují jej nemocným, kteří trpí úplavicí cukrovou nebo bílkovou. Avšak dosud působilo užívání kyslíku nemocným i lékařům značných obtíží. Buď se ho užívalo ve stavu plynném inhalací (vdechováním) nebo ve stavu rozpuštěném ve vodě jako nápoje. Ale ani jeden, ani druhý způsob nevyhovuje požadavkům denního života; a proto se užívání kyslíku dosud tak málo rozšířilo, ačkoli by ho lékaři velmi rádi v četných případech svým pacientům předpisovali.

Vdechování kyslíku musí býti velmi pečlivě regulováno, neboť přílišným užitím kyslíku urychluje se příliš rychle okysličování tkání v těle lidském a nastaly by snadno nebezpečné záněty. Léčivé vdechování kyslíku dá se prováděti jenom v místnostech zvláště k tomu upravených, které se zásobují vhodnou směsí vzduchu s kyslíkem. Takové místnosti nalézá se však toliko v některých léčebných ústavech, velikým nákladem zařízených.

Kyslík jest sice velice rozšířen na zemi i ve stavu nesloučeném, neboť tvoří 23 1/7 procent všeho vzduchu de země, jest i hojně ve vodách pohlčen; ale uedá se z těchto směsí leným způsobem vyprostíti. Proto dobývá se ho raději ze sloučenin, hlavně zahříváním kyslíkatých sloučenin, které horkem část svého kyslíku používají. K tomu slouží kyslíčnatá rutna, chloračnan draselnatý, burel prostý nebo směsžený s kyselinou sírovou, dusičnan sodnatý s kyslíčnatým zinečnatým, mangan sodnatý s přehřátou vodní parou a jiné sloučeniny kyslíkaté.

V praxi jedná se ovšem nejen o výrobu čistého kyslíku v dostatečném množství, nýbrž hlavně též o láci výroby té. Kyslík, takto vyrobený, vtačuje se pak podobně jako kyselina uhličitá do různých osvěžujících nápojů, zejména do limonád, citronád neb oranžád.

Tyto kyslíkaté nápoje jsou ve Francii již velmi rozšířeny a působí ve zdravotním ohledu velmi úspěšně, hlavně v létě. Doporučují se zejména osobám chudokrevným a úplavicím, jak již výše uvedeno. Zažívání se jimi vydatně podporuje.

Sibiřská dráha.

Po tichu a bez hluku provádě se v Asii velkolepé dílo: stavba sibiřské dráhy. Až bude hotova, předstihne svojí délkou všechny dráhy světa. Trať počíná u Čeljabinska a sahá až do Vladivostoku, měří 7560 km. Jediná dráha, jež se s ní může měřiti, jest kanadská, mající mezi Montrealem a Vancouverem 4600 km. Sibiřská dráha bude mítí též v hospodářském i politickém ohledu veliký vliv na Evropu, Asii i Ameriku. Tento obrovský podnik zasluží právem, abychom mu věnovali zmínku.

Roku 1579 překročili Rusové poprvé Urál, a sice byl to kozák Jermak, jenž v čele sboru asi 850 mužů pronikl vítězně až k řece Obu; svému caru Ivanu Hroznému zvědčil se tím, že připojil toto území k ruské říši. Od té doby postupovali Rusové v Sibiři zvolna sice, avšak jistě, až dosáhli r. 1858 pobřeží Tichého oceánu. První velká silnice, jež spojovala východní Sibiř s Evropou, byla ona, jež vede z Permu do Kiachty na čínské hranici. Ale další rozkvět kolonizace v Sibiři vyžadoval spojen s Evropou pomocí železné dráhy. O tuto zasazovali se pak nejvíce kníže Muravěv, generál Bogdanovič a obchodník Ljubimov. V posledních třiceti letech bylo množství návrhů předloženo carskému schválení, až se konečně car Alexandr III. dne 21. února

1891 rozhodl pro projekt, který se nyní provádí.

Sibiřská dráha připojuje se v Čeljabinsku ke tratím ruské říše, a sice jest pokračováním trati Moskva—Rjazan—Rajsk—Samara—Ufa. Z počátku jde přímo k východu přes planiny, kterým protékají řeky Tobol, Irtyš a Ob; z Krasnojarska do Irkutsku sklání se pak náhle k jihovýchodu. Potom obchází jižní cíp jezera Bajkalského, po jehož východním břehu vede k severu, načez se obrací přímo k severovýchodu. Tu vede údolní Ingody, Šilky a Amury; u Chabarovky je opuští a přechází do údolí Usury a konečně dostihuje Vladivostok na pobřeží Velkého Oceánu. Pozoruhodno jest, že tato dráha vede výlučně ruským územím. Původně byla projektována též částečně na čínském území, čímž by se byla ušetřila oklika okolo Bajkalského jezera na sever. Poněvadž byly styky dvorů Petrohradského a Pekingského právě přátelské, myslilo se z počátku, že bude tento původní projekt uskutečněn; avšak strategické ohledy rozhodly tu ve prospěch nynějšího provedení, a tím se stalo, že zvolena byla trať sice delší, ale úplně ruská.

Dráha dělí Sibiř na dvě nestejně polovice, rozkládá se výhradně v jižních krajích, a značná část vede dokonce po samé čínské hranici. Tato jižní poloha byla zvolena s ohledem na sibiřské doly a kromě toho by stavba dráhy byla bývala spojena s ohromnými obtížemi v končinách severnějších, kde jest půda po většině roku zmrzlá a jen na krátký čas se v létě přeměňuje v řídké bláto.

Toto ohromné dílo vyžadovalo umělých, nesnadných a drahých prací. Zakasnická dráha vyžadovala pouze jediného podniku, totiž mostu přes řeku Amu Darja u Čardžuje. Sibiřská dráha však překračuje několik veletoků, totiž Tobol, Irtyš, Ob, Jenisej a Amur; tyto řeky vznikají na severním svahu Altaje a hor Sajanských. Poněvadž se všechny na jaře silně rozvodňují, jest třeba zřizovati ohromné mosty; kromě toho působí značné potíže překročení Sajanských hor, táhnoucích se kolmo na směr trati z Krasnojarska do Irkutsku.

Se stavbou dráhy bylo započato koncem r. 1891, a sice bylo počato od obou konců trati. Koncem r. 1894 byla západní trať hotova až do Omska, a trať Vladivostok—Grafskaja se právě dokončovala.

Vydání na tuto dráhu jest rozpočteno na 350,020,500 rublův, a tento náklad není hrazen žádnou společností, nýbrž státem samým. Pohnutky ke stavbě této obrovské dráhy byly jak hospodářské, tak i politické. Krymská válka ukázala nedostatečnost drah ruských, a tvrdí se dosud, že mohli býti Sebastopol osvobozeni, kdyby byla bývala rychlejší doprava vojska. Zničení arzenálu Petropavlovského na poloostrově Kamčatce anglo-francouzským loďstvem ukázalo nebezpečí osamocení těchto posádek ve východní Sibiři. Poslední válka čínsko-japonská dokázala pak znova, jak důležité, ba nevyhnutelné jest pro Rusko, aby mohlo v krátké době dopravit velké množství vojska do východní Sibiře. Kromě těchto strategických ohledů jsou tu též velice důležité národohospodářské zájmy, které touto tratí činí přímo nezbytnou. Velká většina Sibiře jest totiž dosud panenskou půdou, skrývající v sobě ještě nannozce neznámá bohatství, jež čekají na svoje objevitelé. Od jižní hranice až po 59. stupeň severní šířky rozkládá se úrodná půda, rodící obilí všech druhů.

Dále na sever počínají jehličnaté lesy, táhnoucí se skoro až k samotnému polárnímu kruhu. Ložiska rud a drahých kovů nacházejí se tu na velmi mnohých místech. Jest známo, že značná část veškeré výroby zlata připadá na sibiřské doly, jež ho roku 1890 vytěžily 30,000 kg.

Jest samozřejmo, že sibiřská dráha vyžadovala též značných překopů. Sibiřské dolování nebylo dosud racionálně provozováno, poněvadž scházely dokonale evropské stroje. Tomuto zlu, jímž trpěla ostatně skoro všechna odvětví tamnějšího průmyslu, bude nyní železniční doprava rádem odpomoceno. Rovněž doufá ruská vláda, že se bude nyní Sibiř rychleji zalidňovati, neboť má při stejné počtu obyvatel rozlohu, třináctasedmákrát větší než Holandsko. Očekává se tu podobný zjev, jaký opětovně se udál ve Spojených Státech, kde dala

Bledé ženy, Chřadnoucí matky, Chorobné dívky, malomocná zdraví a blaženost skonalí. Dra. Petra Hoboko. DR. PETER FAHRNEY, 112-114 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

BOSTON STORE. Nabízí tento týden dvě spojené zásoby zboží. Vykoupili jsme zásobu dvou velkých a pozoruhodných obchodů a nabízíme tento týden zboží za báječné nízké ceny, kteréž každého překvapí musí. Zásoby tohoto zboží pocházejí od firmy JENKINS & JENKINS, velkoobchodníků v střizním zboží z Chicaga a ERNEST KROPPA, obchodníka v střizním zboží a šatstvu v Detroit, Michigan. V následujícím uvádíme pouze jen některé druhy zboží a báječné nízké ceny, za jaké se prodává. 50c. hedvábní pruhované a květované yard za 15c. 75c. černé a květované hedvábní po 25c. yard. 20c. hedvábní po 49 a 59c. 35c. celovlnné kašmýr 9c. 50c. celovlnné chaliie, 12c. 10c. vlněné látky na šaty po 25c. Plásky a mašle až do ceny 81.50 po 25c. Ženské, dívčí a dětské rukavičky bez prstů po 5c. Ženské hedvábní rukavičky po 15c. Sátky bílé a barevné okolkem po 2 centech. Sátky z indického lawny po 5c. Hedvábné závoje, černé a jiných barev, 10c. yard. Dívčí a dětské černé punčochy, 2c. Ženské, dívčí a dětské punčochy 6c. Dívčí černé, hnědé a modré punčochy, 34 centu. Vyšívání kraječky a vločky 14c. yard. Nejlepší vyšívání na minisocka, Jack-onets a cambriou 6c. yard. Torchonské kraječky a vločky, 34 yard. Orientálské a jiné importované krajky 74c. yard. Dětské krajkové bonýtky 15c. Ženské, dívčí a dětské spodní prádlo 5c. Pěkné ženské hedvábní vroubené spodní prádlo 84c. Dokonale přiléhající leťní šněrovačky 19 centů. Nejpeknější šněrovačky z francouzského satinu a j. 39c. 22.00 hlazené rukavičky 60c. Pomačkané aneb sebe nepatrnější pomazané rukavičky 39c. Mužské leťní spodní prádlo 15c. Mužské prané bílé košile 59c. Bavlněné chaliie ceny 5c. yard po 14c. Bílé látky kostkované neb pruhové, ceny 10c., po 34c. Všechna kalika ceny až do 74c. po 24c. 38 palcové perky, světlé neb tmavé po 64c. Nové jarní lawny po 34c. Zbytky silikolín z továrny po 24c. Nejlepší museliny ceny až 124c. po 44c. Neblběné museliny všech druhů po 24c. Tělné křídlové látky na košile 5c. Olejová plátina na stěh 84c. Zbytky Organilín, lawny a dimit 34c. Krajkové záclony, obyčejné ceny 11.00 za pár, po 15c. kus. Záclony prodávány po 22.00 nyní 30c. Skvorné záclony krajkové, ceny až do 55.00, 60c. Záclony do dveří, ceny až 12.50, po 33 98. Tělné lněné neblběné ubrusy, yard 15c. Ozdobné červené ubrusy, yard 9c. Buňkovité a křídlové látky na ručníky 1c. yard. Turecké látky na ručníky, ceny do 50c., do 74c. Všechny 25 a 35c. červené ubrusy po 15 centech.

Ze života malíčkových. Děti odřikávaly z paměti: "Budu se umývatí"... "Ještě nám to ty povíš, Mařenko!" pravím k jedné velice pilné školáče. Povstává všeska zamračena, a náhle vyhrkne: "Já se nejmenuji Mařenka." Co v tom vězí? Vímeť dojísta, že její křestní jméno je Marie. "A jak se jmenuješ?" "Já se jmenuji Márinka..."

Ve druhém oddělení pročítal jsem jednou úkol za úkolem. Ve světnici ticho. Pojednou slyšel jsem dětský smích. "Která se tu tak neslušně zasuála?" pravím vraceje se. Chvilí bylo ticho, nikomu se nechtělo s barvou ven; ale když jsem pftáným zrakem přehlédli celou třídu, povstala jedna z dívek a řekla: "Doubravská povídala, že kdo tadyhle (ukazuje) má dolíček, že má rád hoši..."

Dětem jsem ukazoval obrázky z nejtěšnějšího věku. A že potřeby naváděti je ke všímavosti, vysvětluji: "Tady sedí babička, zde chlapec, tady holčička a ta někoho drží, aby neupadl, drží chlapečka. Babička vypravuje—" "A ne, vždyť jí není slyšet!" přerušil můj výklad čiperný klučina. Bylo nedělní odpoledne. U domu jsou dvě holčičky; vybírají pod okapem kaménky. Do školy ještě ani nechodily; menší z nich jede na pátý, větší asi na šestý. Milý pohled na tu drobotinu. V dání viděl jsem muže, jemuž celá křife cesty nedostačovala. Zdálo se mi, že každou chvíli bude na hromadě... Tu pojednou mladší z obou dívek se vzpřimila, ohlédla se a viděla vrávorajícího. Chvilku se naň dívala, potom zatáhla svou družku za sukničku a řekla: "Koukej, Kačko, takovej velíkej a eště neumí chodit..."

Boston Store, roh 16. a Douglas ul. J. L. Brandejs a synové, maj. Dráha s pohovkovými vozy DO TEXAS. MKT. Vagernovy Buřelové spací vozy a volné pohovkové vozy na všech vlakách. Nejlepší dráha do všech míst Kansas, Indiánské území, Texas, Mexiko a na Pacifickém pobřeží. Jde přímo do: Omaha, Sherman, Greenville, Dallas, Ft. Worth, Ellsworth, Wabashville, Waco, Temple, Dalton, Taylor, Gainesville, Lockhart, Harrisburg, San Marcos, La Grange, Denton, Alvarado, HOUSTON, GALVESTON, ARBID A SAN ANTONIO.